

Téma: Kým podle vás jste? – Identita

Tématem identity se budeme hlouběji zabývat ve třech samostatných pracovních blocích. Každý blok je věnován jednomu aspektu této problematiky a nabízí na ni různé pohledy a poukazuje na možné problémy. Aktivity určené pro celou třídu i skupinové aktivity čerpají inspiraci ze stálé expozice v Domě evropských dějin.

Blok 1 Co je má identita?

Blok 2 Jak se identity utvářejí a zachovávají?

Blok 3 My a ti druzí; jak identita začleňuje a vyčleňuje

Každý blok tvoří:

- poznámky pro učitele
- výukové aktivity
- podpůrné obrazové a textové materiály
- doporučené internetové zdroje

Aktivity mohou zahrnovat diskuse moderované vyučujícím, skupinovou práci, samostudium a práci s primárními a sekundárními historickými prameny. Vyučující mohou rozhodnout, které aktivity určené pro celou třídu a které skupinové aktivity použijí.

Představení tématu

Výuka identity je složitá a citlivé téma. Všichni pocházíme z různých prostředí, máme různé životní zkušenosti a vyrostli jsme v kulturních a etnických kontextech, které mohou být lidem kolem nás hodně vzdálené. Způsob, jakým popisujeme a definujeme sami sebe, může mít stejně dlouhou tradici jako rodinné nebo sousedské vazby. Lidé si nicméně také vytvářejí identitu a smysl pro to, kým jsou, na základě bezprostřednějších sociálních aspektů ve svém okolí, jako je zaměstnání, koníčky nebo přátelé a skupiny, s nimiž se identifikují nebo s nimiž tráví čas. Klíčové prvky identity jsou etnická příslušnost, náboženství, sexuální orientace a fyzický vzhled a všechny si zaslouží respekt. Kdo si myslíme, že jsme, se může za různých okolností a v průběhu delšího časového období měnit. Kdo si myslíme, že jsme, nemusí rovněž odpovídat tomu, jak nás skutečně vidí ostatní lidé! V této části budeme zkoumat, jak je možné vyučovat myšlenky spojené s identitou, a pokusíme se uchopit tuto problematiku pomocí historických příkladů. Následující bloky ukazují, že něco takového, jako je identita, včetně národní a historické identity, není nikdy dáno jednou pro vždy, ale má spíše charakter kaleidoskopu – neustále se proměňuje.

Definice

Identita

„Identity nejsou nikdy jednotné a v pozdně moderní době jsou stále rozkouskovanější a roztržštěnější. Nikdy nejsou tvořeny jediným prvkem, ale jsou vystavěny z mnoha různých, často se protínajících a protichůdných diskurzů, praxe a postojů. Procházejí nepřetržitým procesem změny a transformace.“

Zdroj: Stuart Hall, Questions of Cultural Identity (Otázky kulturní identity), 1996

Etnická identita

„Etnická skupina je druh kulturní kolektivity, jenž zdůrazňuje úlohu mýtů o původu a historickou paměť a jež je charakterizována jednou nebo více kulturními odlišnostmi, jako je náboženství, zvyky, jazyk či instituce.“

Zdroj: Anthony D. Smith, National Identity (Národní identita), 1991

Národ

„Společenství, které nese určité jméno, žije na určitém historickém území, sdílí společné mýty a vzpomínky a má společnou veřejnou kulturu a společné zákony a zvyky.“

Zdroj: Anthony D. Smith, When is a Nation (Kdy vzniká národ), 2002

Nacionalismus

„Ideologické hnutí usilující o dosažení a udržení samostatnosti, jednoty a identity jménem populace, o níž jsou někteří z jejích členů přesvědčeni, že tvoří nebo může tvořit ‚národ‘.“

Zdroj: Anthony D. Smith, National Identity (Národní identita), 1991

Stát

„Může být definován jako soubor autonomních institucí, které mají monopol na donucování a získávání zdrojů na daném území.“

Zdroj: Anthony D. Smith, Ethno-Symbolism and Nationalism (Ethnosymbolismus a nacionalismus), 2009

Národy bez státu

„Územní společenství s vlastní identitou a touhou po sebeurčení žijící uvnitř jednoho či více států, s nimiž se převážně neidentifikují. U národů bez státu se pocit identity obecně zakládá na jejich vlastní společné kultuře a historii.“

Zdroj: Montserrat Guibernau, Nations and Nationalism (Národy a nacionalismus), 2004

Kultura

„[Kultura] je komplexní celek, který zahrnuje znalosti, přesvědčení, umění, mravy, zákony, zvyky a všechny další schopnosti a návyky získané [člověkem] jako členem společnosti.“

Zdroj: UNESCO

Kulturní dědictví

Pojem kulturní dědictví zahrnuje několik hlavních kategorií dědictví:

- *Hmotné kulturní dědictví*
 - movité kulturní dědictví (malby, sochy, mince, rukopisy)
 - nemovité kulturní dědictví (památníky, archeologická naleziště atd.)
 - kulturní dědictví nacházející se pod vodou (vraky, zříceniny a města pod vodou)
- *Nehmotné kulturní dědictví*: ústní tradice, scénické umění, rituály